

תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג- 2003¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 10א לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – החוק), לאחר התייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת לפי סעיף 21א(א) לחוק-יסוד: הכנסת, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מתקינה תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"האמצעים הטכנולוגיים הטובים ביותר הקיימים" – הטכנולוגיה העכשווית הזמינה הטובה ביותר למניעת מפגעים ומטרדים ולמניעת זיהום מקורות מים, הנמצאת בשימוש והישימה מבחינה כלכלית;

"מזהמים" – כלוריד, נתרן, פלואוריד או בורון;

"מיתקן טיהור" – מיתקן לטיהור שפכים ופסולת נוזלית, הקולט שפכי מפעל ומטהרם, ואשר קולחיו מוחזרים להשקיה חקלאית או להחדרה תת-קרקעית, והכל בהתאם לכל דין;

"מערכת ביוב" – מערכת המשמשת לאיסוף שפכים ופסולת סניטרית, טיפול בהם וסילוקם;

"מפעיל" – כל אחד מאלה:

(1) בעל רישיון העסק של מפעל;

(2) אדם שבבעלותו, בהנהלתו, בהשגחתו או בפיקוחו פועל מפעל;

"מפעל" – עסק טעון רישוי כמשמעותו בחוק שפורסם לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, המזרים מזהמים למיתקן טיהור;

"נותן האישור" – כמשמעותו בסעיף 6 לחוק;

"פסולת סניטרית" – פסולת נוזלית המיועדת לסילוק ממפעל באמצעות הזרמה למערכת ביוב, שמקורה בשירותים סניטריים או במטבח למעט שאם מקורה במטבח – לפי טיבה וכמותה לא נדרש לגביה טיפול מקדים לפני כניסתה למערכת הביוב;

"קולחים" – שפכים מטוהרים לאחר שטופלו במיתקן טיהור;

"שפכים" – פסולת נוזלית המיועדת לסילוק ממפעל באמצעות הזרמה למערכת ביוב, למעט פסולת סניטרית.

ריכוז בשפכים

2. (א) ריכוז מזהמים בשפכים המוזרמים ממפעל למיתקן טיהור לא יעלה על הערכים המפורטים להלן:

(1) כלוריד – 430 מיליגרם לליטר;

(2) נתרן – 230 מיליגרם לליטר;

(3) פלואוריד – 6 מיליגרם לליטר ;

(4) בורון – 1.5 מיליגרם לליטר.

(ב) לא ימהל מפעיל את שפכי המפעל במים ולא יגדיל את צריכת המים בתהליך הייצור במגמה להקטין את ריכוז המזהמים האמורים בתקנת משנה (א) בשפכים.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) –

(1) ריכוז הכלורידים יכול שיהיה גבוה מ-430 מיליגרם לליטר אם הוכיח המפעיל כי ריכוז זה אינו גבוה מהריכוז במים המסופקים למפעל, בתוספת 200 מיליגרם לליטר ;

(2) ריכוז הנתרן יכול שיהיה גבוה מ-230 מיליגרם לליטר אם הוכיח המפעיל כי ריכוז זה אינו גבוה יותר מהריכוז במים המסופקים למפעל, בתוספת 130 מיליגרם לליטר ;

(3) נותן האישור יהיה רשאי לדרוש ממפעיל –

(1) ריכוז כלורידים הנמוך מ-430 מיליגרם לליטר אם הריכוז הנדרש לא יהיה נמוך מריכוז הכלורידים במים המסופקים למפעל, בתוספת 200 מיליגרם לליטר ;

(2) ריכוז נתרן הנמוך מ-230 מיליגרם לליטר אם הריכוז הנדרש לא יהיה נמוך מריכוז הנתרן במים המסופקים למפעל, בתוספת 130 מיליגרם לליטר.

החמרת ערכים

3. (א) שוכנע נותן האישור כי קיימת סכנה ממשית לסביבה בשל מליחותם של קולחים המוזרמים ממיתקן הטיהור, יקבע נותן האישור למפעל את הערכים האלה :

(1) כלוריד – 100 מיליגרם לליטר, מעל ריכוזו במים המסופקים למפעל ;

(2) נתרן – 65 מיליגרם לליטר, מעל ריכוזו במים המסופקים למפעל ;

(3) פלואוריד – 3 מיליגרם לליטר ;

(4) בורון – 0.75 מיליגרם לליטר.

(ב) מפעיל הרואה את עצמו נפגע מקביעת ערכים על ידי נותן האישור כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 7(ד) וסעיף 7 לחוק.

הקלה בערכים

4. (א) נותן האישור רשאי להתיר ריכוזי מזהמים גבוהים מאלה המפורטים בתקנות 2 ו-3, ולהורות על דרך מדידת ריכוזים כאמור ועל נקיטת אמצעי בקרה כנדרש, אם נתקיים אחד מאלה :

(1) הוכח להנחת דעתו, כי המפעל משתמש, להורדת ריכוזי המזהמים בתהליך הייצור ובמהלך הטיפול בשפכים, באמצעים הטכנולוגיים הטובים ביותר הקיימים ;

(2) הקטנת ריכוזי המזהמים תפגע בתהליך ייצור המוצר, בטיבו, באיכותו או ברישוי ;

(3) מקור המזהמים הוא תוצר לוואי של דודי קיטור או מגדלי קירור, ובלבד שהמפעל נקט פעולות סבירות לצמצום השימוש במים במגדלי הקירור ושלא קיימת טכנולוגיה זמינה ושיימה מבחינה כלכלית, לטיפול בתוצר לוואי כאמור;

(4) מקור המזהמים בתעשיית המזון, הוא בתהליכי ניקוי בסודה קאוסטית אלא אם כן קיים תחליף ישים מבחינה כלכלית לשימוש בחומר זה, למעט פעולת ההחלפה של סודה קאוסטית;

(5) מקור המזהמים הוא תוצר לוואי של תהליך התפלת מים, ובלבד שלא קיימת טכנולוגיה זמינה ושיימה מבחינה כלכלית, לטיפול בתוצר לוואי כאמור;

(6) מקור המזהמים בתהליך הייצור אינו נקודתי באופן המאפשר הפרדה וסילוק מזרם השפכים באמצעים סבירים.

(ב) מפעיל שהגיש בקשה להתיר לו הזרמת שפכים בהקלת ערכים כאמור בתקנה 4(א), יהיה פטור מהוראות תקנות 2 ו-3 עד לקבלת החלטתו של נותן האישור.

עונשין

5. העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו – כאמור בסעיף 14 לחוק.

סייג לתחולה

6. תקנות אלה לא יחולו על מפעל –

(1) המזרים שפכים ישירות לים או למערכת ביוב של רשות מקומית המזרימה שפכים לים, הכל לפי היתר מכוח חוק מניעת זיהום מים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988, ובאופן שאינו גורם למפגעים ומטרדים או לפגיעה בצנרת של מערכת הביוב;

(2) המזרים שפכים לרשות מקומית המתפילה את קולחיה, ובלבד שהזרם המלווה הנוצר מהליך ההתפלה מטופל באופן שאינו גורם להמלחת מים;

(3) המזרים שפכים בכמות פחותה מ-5 מטרים מעוקבים ליום, ואשר אינו משתמש במזהמים בהליך הייצור.

שמירת דינים

7. תקנות אלה באות להוסיף על כל דין אחר בנושא ריכוזי מלחים בשפכים.

תחילה

8. תחילתן של תקנות אלה – שנים עשר חודשים מיום פרסומן, למעט תקנה 4(ב) שתחילתה שלושה חודשים מיום פרסום התקנות.

י"ג באב התשס"ג (11 באוגוסט 2003)

יהודית נאות
השרה לאיכות הסביבה

ק"ת 6259, התשס"ג (24.8.2003), עמ' 1005.

1